

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 800

Letna naročnina L. 1.500

Letna inozemstvo L. 2.500

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XII. - Štev. 42 (611)

Gorica - četrtek 27. oktobra 1960 - Trst

Posamezna številka L. 30

V službi Kristusa Kralja

Letos meseca aprila so ital. škofje izdali skupno pastirsko pismo o laicizmu, ki kakor hudobni duh spremlja evropsko kulturno in politično življenje v zadnjih dveh stoletjih ter je prvi krivec za vse revolucije v teh dveh stoletjih, za vse vojne in zlasti za ves odpad od Boga, ki je zajel tolik del zapadnega sveta. Neposredni otrok laicizma je socializem in s njim komunizem. Bistvo laicizma in vseh njegovih otrok je pa v tem, da noče Kristusa. Z Judi pred Pilatom ponavlja laicizem: »Nočemo, da nam ta kraljuje!« Za laicizmom so isti refren ponavljali v francoski revoluciji, v revoluciji leta 1848 ter končno ob krvavi oktobrski revoluciji leta 1917 v Rusiji. Ta krik se razlega iz dežel v deželo, iz roda v rod, zdaj bolj glasno in odkrito, zdaj bolj tiho in prihu-ljeno.

Nasproti temu kriku je papež Pij XI. uveljavil drugo geslo: »Živel Kristus Kralj!« Nasproti razkristjanjevalnemu delu laicizma je isti papež postavil drugo organizacijo, ki naj svet znova pokristja-ni, postavil je katol. akcijo; njegov nasled-nik Pij XII. pa je naloge katol. akcije raztegnil na vse katol. organizacije, zla-sti na Marijine družbe, ki naj z istim pro-gramom kot kat. akcija in s podobnimi metodami delajo za novo pokristjanjenje sveta. O laicizmu in KA je pok. prof. A. Odar objavil članek pred 20 leti, ki je pa še vedno zelo važen in pomenljiv tudi za sedanji čas. Zato iz tega članka iztgamo nekaj misli v premislek tudi sedanjim kristjanom in našim katol. organizacijam. Saj kar je prof. Odar rekel o KA, velja danes za vse katol. organizacije.

BESEDA PROF. A. ODARJA

»Javno življenje, a tudi že velik del za-sebnega življenja v naši dobi označuje laicizem. Ljudje žive, kakor da Boga ni. Otrsesajo se vere v Boga in njenih zahtev pri vsem svojem dejanju in nehanju. Splošna in popolna laicizacija na vseh področjih je geslo našega časa. Papež Pij XI. je imenoval to laicizacijo kugo naših dni. V svoji prvi okrožnici »Ubi arcano« z dne 23. dec. 1922 in pozneje še enkrat v okrož-nici »Quas primas« o prazniku Kristusa kralja z dne 11. dec. 1925 je naslikal s temnimi barvami strašne posledice laici-zma.

Laicizem je razkristjanjenje. To razkri-stranje, ki je na pohodu, je treba u-staviti! Svet, ki odpada od Kristusa, je treba znova pokristjaniti, to je pridobiti spet za Kristusa nauk in za življenje po tem nauku. Proti klicu: »Proč s Kristu-som, nočemo Kristusa za Gospodarja!« mora vstati novo mogočno geslo: »Živel naš Kristus Kralj!«

Po naročilu papeža Pija XI. je prevzela nalogo, da ustavi razkristjanjenje, tako imenovana Katoliška akcija. To se pravi: dobro organizirane vrste laikov naj cerkvenemu načelstvu in duhovnikom poma-gajo pri apostolskem delu. Cerkev je po-klicala v boj proti laicizmu in moderne-mu brezboštvo v svoje člane, ki so ji še ostali zvesti. Ker se nasprotniki kr-iščanstva organizirajo in ker je razkri-stjanjenje že precej splošno, se morajo tudi apostoli-delavci organizirati. Proti ar-madi more zmagati le armada. Če je ar-mada strnjena, izurjena in dobro vodena, mora biti vojska, ki se hoče z njo uspešno spustiti v boj, tudi takšna. Opazujemo, da je brezboštvo dobro organizirano; za-to se moramo tudi katoličani zbrati v do-bro organizirani vojski, ako hočemo zma-gati. Posameznik bi v tem velikem boju le malo opravil.

Vera in nevera se borita za ljudske mno-žice. Velik je ta boj. Dolgo časa že traja, v naših dneh pa je prišel, kakor se zdi, do viška. Odločilo se bo, ali bodo milijon-ske množice krščanske ali ne.

Noben katoličan ne sme biti samo gle-dalec v tem boju med krščanstvom in nevero. Nihče ne sme ostati neopredeljen. V templju je napovedal Simeon Mariji

o Kristusu: »Glej, ta je postavljen v pa-dec in vstajenje mnogih v Izraelu, in v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo, da se razodenejo misli z mnogih src.« (Lk 2,34). Ta prerokba se spolnjuje da-nes bolj kot kdaj poprej. V svetopisem-skem jeziku pomeni beseda »mnogi« več-krat isto kot po naše vsi. Prav tako na tem mestu. Za vse je Kristus postavljen v vstajenje ali padec. Kristus Kralj je ve-liko bojno znamenje sredi človeštva. Ob njem se ljudje razhajajo, »razodevajo se misli iz mnogih src«.

V boju med vero in nevero gre za du-še. Boj se vrši za vsako dušo posebej. Katoliške organizacije morajo svoje čla-ne usposobiti za to bojevanje, za apostol-sko delo, in potem z njimi ustavljati raz-diralno delo brezbožnih sil in graditi božje kraljestvo v dušah.

Sovražne sile imajo v tem boju lažjo nalogo. Podirati je lažje ko graditi. Clo-vekova narava je po izvirnem grehu nag-

njena k slabemu. V človeku so temne sile, ki ga ženejo v boj proti božjim zakonom.

ZIVEL KRISTUS KRALJ!

Katoliške organizacije imajo težko na-logo, ko urijo svoje člane in jih usposab-ljajo za apostolsko delo. Se težja naloga pa je apostolsko delo tudi opravljati. Pr-vo nalogo imenujemo notranje delo kato-liških organizacij, drugo pa njih zunanje delo. Opravljati pa se mora obojno delo po najboljših metodah, po načrtu in pod enotnim vodstvom. Le tako se more nam-reč ustvariti enotne in sposobne katoliške organizacije, ki bodo mogle uspešno o-pravljati svojo veliko nalogo.

Katoliške organizacije kličejo vse za-vedne katoličane v svoje vrste. Težko de-lo čaka tiste, ki vanje stopijo. To je res, toda Bog hoče, Cerkev vabi, Kristus Kralj čaka... Ne bodimo malodušni! Bodimo ponosni, da se moremo na strani Kralja Kristusa udeleževati orjaškega boja med vero in nevero! Božja milost je s tistimi, ki se bore za Kristusa Kralja. Končna zmaga jim je zagotovljena, čeprav napo-rov in trpljenja ne bo manjkalo.

Živel Kristus Kralj!«

Neustaljen mednarodni položaj

V Združenih narodih v New Yorku se je glavni vihar sicer po-legel, toda kljub temu se razbur-kano mednarodno ozračje le po-lagoma vrača v prejšnje stanje; ponekod pa se kar ne more poleči, drugod se spet slabša, tako da ne moremo še govoriti o kaki vsaj relativni stalnosti. Bučni dogodki v Združenih narodih so že itak napeto mednarodno ozračje še po-slabšali ter ga za daljšo dobo o-kužili kakor atomske eksplozije. Tako imamo letos muhasto vre-me ne samo v naravi, ampak tudi v politiki. — Samo pogledjmo ma-lo okrog nas po svetu; kamor se ozremo, povsod je kaj, kar ne gre in vznemirja.

Volitve v Italiji

Začnimo kar pri nas v Italiji. Pred vrati so upravne volitve, ki pa iz dneva v dan zadobivajo bolj politično lice. Vlada ministrske-ga predsednika Fanfanija je sicer na dobrem, to je pravilnem tiru, toda prešibkem. Če ne bodo no-vevolne volitve potrdile doseda-nje demokratske koncentracije strank, ki podpirajo vladu, se mla-di italijanski demokraciji ne obe-tajo prav lahki in sigurni časi. Odtod velik politični pomen u-pravnih volitev v Italiji.

Volilna kampanja se tako v lo-kalnem kot vsedravnem okviru vedno bolj zaostrojuje. Komunisti so se vrgli v neusmiljen boj proti Krščanski demokraciji ter jo sku-šajo z vsemi sredstvi diskrediti-rati pri italijanskih volivcih, ka-kor je pač njihova navada. Pri tem jim vse prav pride, notranje težave, laži, obrekovanja in tako dalje. Iz tega se vidi, da se v Ita-liji bije trd in neizprosni boj med

demokracijo in totalitarizmom. Zaradi tega so komunistom bolj trn v peti demokratske stranke kot fašistične.

Francija

Francija postaja iz dneva v dan bolj nemirna; notranji politični položaj ni bil še nikdar tako na-pet v zadnjih dveh letih, odkar je prišel na oblast general De Gaulle. Vrsta dogodkov in zadev je, ki vznemirjajo javno mnenje in vlado, vsemu pa daje svoj ne-izbrisljiv pečat alžirsko vprašanje, ki kot mora tlačiti in davi ter vzne-mirja milijone Francozov ter naj-boljše sinove Francije. — Za fran-coskimi intelektualci so pretekli teden spregovorili svojo besedo tudi francoski kardinali in škofje. V skupni izjavi obravnavajo mo-ralno plat mučnega alžirskega vprašanja ter izražajo svojo za-skrbljenost nad moralnimi posledicami, ki jih ta vojna, ki ji ni vi-deti konca, povzroča v vesteh mladih ljudi. Najvišji cerkveni francoski predstojniki odklanjajo manifest 121 intelektualcev, ki pozivajo k odkriti vojaški nepo-korščini, vendar pa v določenih okoliščinah nepokorščino razume-jo in jo upravičujejo iz razlogov vesti. Priznavajo namreč, da tudi vojak v določenih primerih kot človek in kristjan lahko odpove pokorščino ter ne izpolni ukaza, ako mu zapoveduje izvršitev kakš-nega nemoralnega dejanja (teror, sramotitev človeške osebnosti, mučenje itd.). Vse to so nedo-pustljiva dejanja.

S tem jasnim opozorilom je katoliška Cerkev v Franciji osta-la dosledno zvesta svojim izročilom ter visoko povzdignila svoj

Diplomatski incident v Bonnu

Sovjetski veleposlanik v Bonnu Smirnov je hotel posnemati Hruščeva v OZN. Med neko uradno prireditvijo v Bonnu, posvečeno novim afriškim državam, je med govorom nemškega ministra Erharda vstal s stola in začel vpiti kot obseden proti Nemcem in kolonialistom. To je storil, ko je Erhard med svojim govorom o-menil komunistični kolonializem v vzhodnih državah.

Podobnega diplomatskega inci-denta še ne pomnijo. — Sprašujejo se, ali je Smirnov to storil na lastno pobudo ali je dobil ukaz

iz Moskve. Doslej je Smirnov namreč veljal za korektnega dip-lomata.

Pretekli teden je kancler Ade-nauer poslal Hruščevu posebno poslanico o vračanju vojnih ujet-nikov.

Hruščev je po povratku iz New Yorka imel običajni govor, v ka-terem je ponovno zahteval refor-mo OZN in ureditev nemškega vprašanja v teku leta 1961.

Vladna kriza v Avstriji

Prav v trenutku, ko je v Zdru-ženih narodih potekala razprava o Južnem Tirolu, je Avstrijo za-jela vladna kriza. Po dramatični nočni seji od četrtega na petek, je kancler Raab sporočil, da njegova vlada odstopa. Naslednji dan je hotel ta svoj odstop tudi formal-no sporočiti predsedniku republi-ke Schaeferu, toda slednji ni spre-jel odstopa, ampak je povabil Raab-a, naj še nadalje ostane na svo-jem mestu in skuša najti spora-zum s socialisti glede spornih vprašanj.

Kot razlog svojega odstopa je Raab navedel nasprotje med obe-ma vladnima strankama glede prihodnjega proračuna za leto 1961. Ljudska stranka je hotela povišanje pokojnin kriti z pove-čanjem socialnih dajatev, sociali-sti pa s povečanjem davkov na čiste dobičke. Vendar je treba pri-

znati, da tudi porazen potek raz-prave za Avstrijo v Združenih na-rodih o južnotirolskem vprašanju ni ugodno vplivalo na moralo o-beh avstrijskih strank. Med nji-ma so se že dolgo časa poostro-vala medsebojna nasprotja, ki so po vsej verjetnosti nepremostljiva ovira v slabem poteku razpra-ve o Južnem Tirolu. Obe koalicijski avstrijski stranki sta stra-hovito gnali južnotirolsko vpraša-nje pred Združene narode, toda nobena si ni hotela prevzeti nase politične odgovornosti za očivi-den neuspeh.

Južni Tirol pred ZN

V posebnem političnem odboru Združenih narodov se je v prete-klem tednu vršila precej živa raz-prava o Južnem Tirolu ali Gor-njem Poadižju. Avstrijski zunanji minister Kreisky je zahteval po-polno avtonomijo za bocensko po-krajino. Odgovorila sta mu ital. zunanji minister Segni ter vodja ital. delegacije Martino, ki sta o-ba izjavila, da je Italija pripravljena storiti vse za čim točnejše izpolnjevanje pogodbe De Gasperi-Gruber, nikakor pa da ne more pristati na zahteve, ki presegajo to pogodbo, odnosno ki bi pome-nile njeno spremembo. Če Avstri-ja misli, da Italija ni omenjene pogodbe izvedla, naj vprašanje predloži mednarodnemu sodišču v Haagu.

Temu italijanskemu stališču so se pridružile Argentina, ZDA in vrsta drugih držav. Avstrijsko sta-lišče je doslej podprl samo Fidel Castro s Kube.

V tem vprašanju je italijanska diplomacija popolnoma prodrila in žela popoln uspeh. Mi kot sloven-ska narodna manjšina v Italiji vemo, da uživamo mnogo manj pravic kot Južni Tirolci in naši bratje na Koroškem še manj, zato želimo, da bi se Italija, Avstrija in Jugoslavija sporazumele, da bi vse narodne manjšine v vseh treh državah uživale enake pravice. S tem bi odpadli vsi medsebojni ne-sporazumi, spori in obtožbe.

Medtem pa je Avstrija sklenila umakniti svojo prvotno resolucijo ter jo nadomestiti z zmernejšo. S to slednjo poziva ZN, naj pri-pravijo Avstrijo in Italijo do med-sebojnih pogajanj s pomočjo predstavnikov ZN.

Volilna borba v ZDA

Volilna kampanja v Ameriki je v polnem teku. Predsedniška kan-didata Nixon in Kennedy sta pravkar zaključila volilni dvoboj po televiziji. Še vedno ni mogoče z gotovostjo ugotoviti, kdo bo na volitvah 8. novembra zmagal, ven-dar po anketah med ameriškimi volivci, naj bi imel rahlo pred-nost Kennedy, ki se je dobro iz-kazal v volilni tekmi z Nixonom. Prav v teku razvnete volilne kam-pane pa je na mednarodnih bor-zah začela nihati cena zlata. Mno-gi so v tem znamenju videli ni-hanje vrednosti dolarja. Ameriška vlada je takoj potrdila, da ostane razmerje med zlatom in dolar-jem nespremenjeno (35 unč zlata za en dolar). Nekateri so v teh mahinacijah z zlatom videli po-skus Sovjetov, da bi pred ame-riškimi volitvami povzročili raz-vrednotenje dolarja.

Ne bomo volili srpa in kladiva, ker nočemo biti sužnji!

NAŠ TEDEN V CERKVI

30. 10. nedelja, 21. pobink.: Kristus Kralj
31. 10. ponedeljek: sv. Krištof, m.
1. 11. torek: Vsi sveti
2. 11. sredo: Spomin vernih duš
3. 11. četrtek: sv. Just, m.
4. 11. petek, prvi: sv. Karel Boromejski, škof
5. 11. sobota, prva: sv. Zaharija in Elizabeta

*

SPOMIN VERNIH DUS. Ze v stari zavazi so molili za rajne duše v vicah, da bi bile rešene grehov (namreč malih). Tako beremo v sv. pismu v knjigi Makabejcev.

Cerkev je to pravilno ravnanje vedno priporočala in podpirala. »Kdo bi dvomil,« je učil sv. Avguštin, »da so naše molitve žrtve in miloščina v olajšanju trpljenja

vernim dušam.« In mati njegova mu je umirajoča naročila, naj se je spominja pri oltarju pri sv. maši.

Papež Benedikt XV. je dovolil maševati ta dan trikrat za duše v vicah. Ena se mašuje po namenu tistega, ki je sv. mašo naročil, druga za vse verne duše, tretja pa po namenu sv. Očeta.

Moli rad za verne duše. Daruj zanje žrtve in sv. maše. Pri sv. rožnem vencu dostavljamo Slovenci še eno desetko za verne duše. Tako kar mimogrede opravimo v celem letu veliko prošnje.

Prej ali slej bomo tudi mi med vernimi dušami, upamo. Kako bomo želeli priprošnji!

Duše v vicah so nam hvaležne. Prošijo za nas. Posebno še, ko pridejo, vsled naših molitev, poprej v nebesa.

Kristus Kralj

Zopet se s pobožnim duhom in vdanimi srci poklanjamo najvišjemu vseh kraljev in vladarjev: Kristusu Kralju. Ta Kralj je svetu najbolj potreben, a svet ga noče sprejeti in priznati. Pravični in dobri si ga želijo in goreče vabijo na zemljo, hudobni in krivični ga pa zavračajo in odganjajo. A zapisano je, da Jezus mora kraljevati. V nebesih že kraljuje in gotovo pride čas, ko si bo podvrigel cel človeški rod. Ko bi že kmalu to storil! Kako bi bilo lepo na zemlji! Molimo in prosimo, da nam pride vladat dobri in pravični Jezus! Šele takrat bo namreč mir na zemlji; šele takrat bo zavladala med ljudmi zaželena pravica, dobrota in ljubezen. Brezbožni, pohlepni in ošabni ljudje nam ne bodo dali ničesar. Prinesli nam bodo samo gorje. Jezus pa ne pozna ne krivice in ne hudobije. On želi dobro vsem ljudem. On išče našo pravo, resnično in večno srečo. On išče mir in skupni blagor. On in samo On prinaša svetu mir in skupni blagor. Imejmo trajno v spominu te resnice:

1. *Zveličar Jezus Kristus je naš večni Kralj in Bog. Nihče mu ni enak. Nihče tako visok, tako odličen, tako popoln in svet. On je Kralj nebes in zemlje, Kralj vseh*

ljudi, Kralj celega stvarstva, On je naš večni Kralj in Bog, naš edini Rešitelj in poslednji Sodnik. Bodimo pokorni, zvesti in vdan temu najvišjemu Kralju! Ljubimo ga z vsem srcem in častimo z vsemi močmi!

2. *Zveličar Jezus Kristus je Kralj neskončne moči in neskončnega veličastva. Noben vladar tega sveta ni tako močan in mogočen kot naš Gospod. Vsi ljudje so spričo Njega le en majhen nebogljn drobci. Kristusova moč je daleko večja od atomskih bomb in drugega orožja. Kristusova moč je daleko večja od celega sveta in celega pekla. Kristusova moč je neskončna, neskončno velika, brez vsake primere. To je neskončna moč neskončnega Boga. Jezus Kristus je Kralj neskončne moči in neskončnega veličastva. On je namreč naš veliki neminljivi Bog. Zatorej ne bojmo se nikogar in ničesar! Z Njim in pri Njem smo varni.*

3. *Zveličar Jezus Kristus je Kralj miru, ljubezni, pravice in dobrote. Mi vsi si te stvari želimo. Zato molimo in prosimo, da zavladajo kmalu Jezus! On naj vlada v naših dušah, On naj vlada v naših družinah in hišah, On naj vlada v našem življenju, On naj vlada v Cerkvi, On naj vlada v svetu in ljudeh! — Pridi k nam Kristusovo kraljestvo!*

Misijonsko delovanje šolskih sester v Egiptu in v Jeruzalemu

Solske sestre na vrtu belih očetov v Jeruzalemu

Kongregacija Solskih sester ima za glavni smoter krščansko vzgojo in pouk mladih. Pred drugo svetovno vojno je imela v Jugoslaviji cvetoče vzgojne zavode.

Udeležuje se pa tudi v misijonih, zlasti v Južni Ameriki med indijanskimi plemeni.

Tržaška provinca Solskih sester je pa osredotočila svoje misijonsko delovanje v Egiptu, in sicer v Aleksandriji in v Kairu.

Postojanka v Aleksandriji je bila ustanovljena že leta 1908. Prvotni njen namen je bil, poskrbeti za vzgojo in pouk otrok avstrijskih državljanov. Zato so vodile osnovno šolo.

Po propadu nekdanje Avstrije so se sestre posvetile skoraj izključno verskemu in moralnemu blagru slovenskih naseljencev, zlasti žena in deklet, ki so v masah prihajale v Egipt. Vsaka je dobila dobro službo in z njo vzdrževala doma družino.

Ker pa je Egipt poleg dobrega zaslužka nudil tudi, žal, premnogo nevarnosti za vero in moralo, je bil Zavod Solskih sester zanje prava hiša božje Previdnosti. Le Bog ve, koliko deklet in žena so sestre rešile moralnega in verskega pogina!

Temu vzvišenemu smotru se sestre po-

svečajo še danes, četudi se je število slovenskih izseljenk znatno zmanjšalo. Dotoka iz domovine ni več, mnogo se jih je celo vrnilo domov, pa tudi pomrlo jih je precej.

Zato so sestre začele z vzgojnim delom med arabskimi Kopti. Poučujejo koptske otroke v ročnih delih in jih navajajo na praktično delo v gospodinjstvu. Z arab-

skimi Kopti smo si po veri zelo blizu, po duševnosti in stopnji izobrazbe pa še zelo daleč.

Postojanka v Kairu je bila ustanovljena leta 1929. Imela je prvotno isti smoter kot aleksandrijska.

Odkar imajo sestre lastno hišo, vodijo zavod za mohamedanske univerzitetne študentke. Po številu jih je okrog 30. Z lepimi zgledom in požrtvovalnostjo jim kažejo to, kar naša vera uči in krščanska morala priporoča, ker ne morejo direktno poučevati krščanskega nauka.

V Jeruzalemu pa vodijo gospodinjstvo v Semenišču belih očetov, misijonarjev za Afriko.

V. T.

Kristusu Kralju

Rdeče rože Te krasijo,
— segajo Ti vse do tal; —
svetle luči Ti gorijo,
vse slavi Te, Kristus Kralj!

Siplješ nam ljubezni čiste,
jemlješ naša srca v dar;
sprejmeš nas ko cvetne liste,
ki Ti venčajo oltar.

Ti si nam največja sreča,
večne si ljubezni žar.
Svet brez Tebe je le ječa,
Ti si naših src vladar.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Umrli je mož

V Laškem pri Celju je dne 16. oktobra umrl g. Jože Urnkar, železniški revizor v pokopu, v visoki starosti 84 let, katerih 59 je preživel skupaj s svojo ženo Katarino. Pokojni g. Urnkar je bil zgleden in skrben oče enajstih otrok, izmed katerih sta dva duhovnika frančiškana. Prvi, pater Aleksander, je pred dvema leti umrl v Lemontu v Ameriki, drugi, pater Konstantin, pa je sedanjí rektor svetovskega svetišča. Pokojnikovo življenje je bilo zgledno, polno dobrih del, globoke vere in vdanosti v božjo voljo. Ob zlati poroki mu je sam sv. oče poslal odklovanje z blagoslovom za zadnjo uro, frančiškanska provinca pa mu je podelila afilicijo.

Pogreba se je udeležilo deset duhovnikov in ogromno število ljudstva. Pogreb je vodil definitor pater Gabrijel Planinšek, mariborski župnik pri Materi Milosti, ki je imel tudi ob odprtem grobu pretresljiv poslovljni govor. Za njim se je od pokojnika poslovil tudi domači župnik č. g. Korban. Pri pogrebu je sodeloval domači pevski zbor in železničarska godba iz Zidanega Mosta.

Zglednemu možu in očetu naj Bog podeli večno plačilo, preostalih pa, zlasti patru Konstantinu, naše sožalje.

Srebrna poroka

V četrtek 20. oktobra sta obhajala srebrno poroko znani slovenski cvetličar na Travniku g. Jože Bandelj in njegova žena gospa Stanislava. V cerkvi sv. Ivana je imel č. g. prof. Mirko Filej zanju sv. mašo. Srebrnoporočencema iskreno čestitamo.

Med trnjem in osatom

Bridko veselje

Italijanski časopis je z veseljem ugotovil, da je število učencev v slovenskih šo-

lah na Tržaškem znova padlo.

Res je tako in to boli.

Ne bomo se danes vpraševali po vzrokih, zaradi katerih nekateri slovenski starši bolj zaupajo italijanskim šolam in zakaj morajo nekateri pošiljati svoje otroke v ital. šole. Opozorili bi radi na nek drug vzrok, ki ni razveseljiv ne za Slovence in ne za Italijane. Temu naj služi le par primerov.

Z letošnjim šolskim letom je en razred manj v Dolini (ni prvega razreda!), v Boljuncu, Borštu in na Katinari. Ricmanje imajo samo dva razreda. To niso majhni kraji in otroci v teh krajih ne rinejo trumoma v italijanske šole. Vzrok je v tem, da otrok sploh ni.

Vse to je posledica težke bolezni, ki izpodreja naše vrste, a tudi italijanske. Veselje nad našo nesrečo je zato slaba usluga italijanskemu narodu.

Stara obleka je prišla zelo prav

Na Kitajskem ne gre dobro pod trinoštvom Maočetunga. Zmanjkuje obleka.

Zato je skrbna komunistična vlada začela v velike zagate. Prizadeva si, da bi ljudje staro, ponošeno obleko prenavljali. Seveda, če je uporabna.

Vlada naroča krojačem in šiviljam, naj z »naprednimi sistemi« varčujejo z blagom. Tudi uč. ljudi, kako naj varčujejo z blagom, da bo obleka trajala bolj dolgo. Celo prodajo nogavic, prtov in brisač strogo nadzorujejo.

Svilu in sukno je pa zelo težko dobiti. Rdeči raj se že smehlja.

Otroška logika.

Katehet vpraša v šoli prvoletnika:

»Povej mi, Marko, koliko bogov je?«

»Samo en Bog, gospod katehet.«

»Kako si pa gotov, da je samo eden?«

»Če je Bog povsod pričujoč, potem ne more biti prostora za nobenega drugega.«

Iz življenja Cerkve

Škof Vovk — častni doktor

Ljubljanski teološka fakulteta je ljubljanskemu škofu Antonu Vovku podelila častni naslov doktorja. To se je zgodilo pretekli teden z veliko slovesnostjo. Navzoči so bili številni jugoslovanski škofje, med njimi tudi predsednik škofovskih konferenc nadškof dr. Ujčić. To je menda prvi častni doktorat, ki ga je ljubljanska teološka fakulteta podelila po zadnji vojni.

Sv. oče je obiskal trapistični samostan v Rimu

Pretekli četrtek je sv. oče Janez XXIII. obiskal novi samostan in novi mednarodni zavod patrov trapistov na Monte Cistello v bližini bazilike sv. Pavla izven obzidja. Zatem je obiskal še na drevo-redu Sv. Pavla novi sedež papeškega zavoda Beda, ki se je sem preselil iz ulice S. Nicola da Tolentino.

Cistercianski red je eden najstarejših redov meniškega življenja in sv. oče je imel na zbrane menihe in dijakke lep govor o kontemplativnem življenju in o velikem pomenu svetega življenja tu na vrh-tih velikega in hrupnega Rima.

Rimski zavod Beda ne šteje še veliko let. Ustanovljen je bil leta 1917 z namenom, da bo sprejemal in vzgajal anglikance, ki so pristopili v katoliško vero in želijo postati duhovniki. Vendar pa sprejema danes tudi druge gojence iz anglosaksonskih dežel.

Novi škofje rimske Cerkve

V baziliki sv. Petra bo sv. oče dne 28. oktobra, ob drugi obletnici svojega papeževanja, posvetil osem novih škofov. Izmed teh novih škofov je pet Italijanov, dva Američana in en Braziljanec. Novi italijanski škofje so: msgr. Dino Staffa, tajnik kongregacije za semenišča, msgr. Pericle Felici, generalni tajnik centralne komisije za novi koncil, msgr. Egano Righi Lambertini, apostolski nuncij v Liba-

nonu, msgr. Giuseppe Maioli, apostolski nuncij v Etiopiji, msgr. Francesco Bertoglio, rektor semenišča S. Ambroža in Karla v Rimu.

Brezbožniki v Rimu

Na pročelju palače Falconieri v Rimu je bil lep mozaik, ki je predstavljal Brezmadežno. V tej palači vedrilo razne madžarske ustanove, ki so v službi komunistične Kadarjeve vlade.

Z izgovorom nujnih popravil so madžarski komunisti uničili Marijino sliko, čeprav so se izvršila ta popravila le v notranjosti palače, ker so pripravili stanovanje za tekmovalce na olimpijskih igrah v avgustu. Niso marali, da bi njih tekmovalci bivali skupno s tekmovalci drugih dežel v olimpijskem naselju. Morali so jih imeti pod stalnim nadzorstvom.

Marijino sliko so vzdali na palačo pred leti Madžari sami in pod njo dali napis: Patrona Hungariae — Zaščitnica Ogrske. Vidi se, da moderni brezbožci slabo poznajo zgodovino Cerkve in ne vedo, da ni koristno napovedati boj Mariji.

Kaj bi se zgodilo, če bi n. pr. kak tujec šel v Moskvo in bi s kake palače odstranil srp in kladivo?

Nekaj števil k današnji misijonski nedelji

Po podatkih, ki so na razpolago organizaciji združenih narodov, je na svetu nad 2 milijardi, sedem sto osemnajst milijonov ljudi. Od tega jih pripada h krščanski veri nad 1/3 ali okrog 945 milijonov; h katoliški veri pa jih pripada od celotnega človeštva nekaj nad 1/5. Misijonsko delo Cerkve je torej namenjeno 2/3 človeštva, ki sploh še ne pozna krščanstva.

S kakšno armado razpolaga Cerkve pri misijonskem delu?

Vseh duhovnikov na svetu, ki so v službi Cerkve je okrog 400.000, a od teh jih je zaposlenih pri misijonskem delu

med pogani le 33.500. V Evropi pride na enega duhovnika okrog 3.000 ljudi; v Afriki skoraj 18.000, v Aziji pa kar čez 71.000.

Raznih redovnih družb in drugih ustanov, ki skrbijo za misijonski naraščaj in delujejo po vsem katoliškem svetu je 64.

Največ misijonskih poklicev

prihaja iz Irske, Holandske, Belgije, Kanade, Francije in Italije. Če pride v Italijo na vsakih 6.084 katoličanov en misijonar, imajo pa Irci že na vsakih 457 vernikov enega misijonarja. — Iz našega naroda deluje na misijonskem polju okrog 100 misijonarjev, sester in redovnih bratov, nekaj zdravnikov in drugih. Razni znaki kažejo, da med slovensko mladino zanimanje za misijone vedno bolj raste; zlasti se med dekleti množijo redovniški poklici.

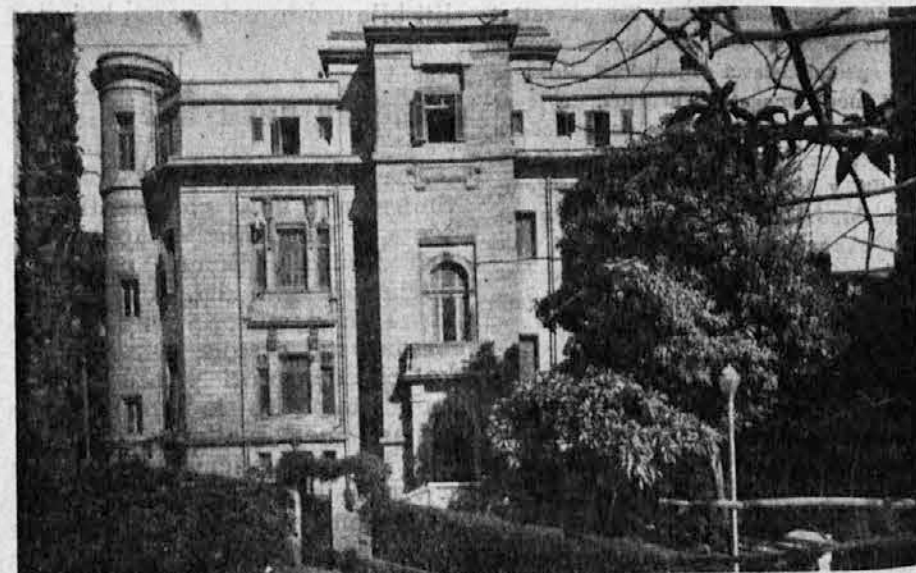
Jezuitje v Benetkah, ki izdajajo zelo razkošno in moderno opremljeno revijo »Missioni«, so pred nekaj tedni izdali zelo zanimiv mali atlas, kjer so zbrani najrazličnejši podatki o stanju človeštva in statistike, ki se tičejo verskega stanja vseh držav in vseh kontinentov.

400 let jezuitskih misijonov v Afriki

Pred 400 leti so prišli prvi jezuitski misijonarji v pokrajino Mozambique v Afriki in začeli z misijonskim delom. Posrečilo se jim je spreobrniti kralja in 400 domačinov. Kmalu potem so jih muslimani izgnali in so se mogli vrniti šele v 17. stoletju. Dežela ima danes 6 milijonov prebivalcev, od katerih jih je približno 1 milijon katoličanov.

Televizijska mirzlica v ZDA

Pred desetimi leti je bilo v ZDA nekaj manj kot 2 milijona televizorjev. Danes jih je 55 milijonov, to je eden na vsake tri prebivalce, skrajna eden po vseh ameriških družinah. Televizija predstavlja za 9 odstotkov Amerikancev edino zabavo, za 16 odstotkov glavno zabavo in za 39 odstotkov eno najvažnejših zabav. Kljub temu je v Ameriki več avtomobilov kot televizorjev, namreč 60.000.000.

Dom šolskih sester v Kairu

Osmi slovenski socialni dan v Argentini

Slovenci v Argentini so imeli 4. septembra svoj osmi socialni dan. Letos so obravnavali vprašanje socialne pravičnosti in ljubezni s posebnim oziranjem na zamejake Slovence. Velika udeležba je pokazala mnogo smisla za resna vprašanja sedanjosti.

V pridigi pri začetni sv. maši je direktor slovenskih dušnih pastirjev g. Anton Orešar poudaril misel papeža Pija XI. in Quadragesimo anno, da je za srečnejše življenje na svetu potrebna obnova npravi in stanov. Razmere na svetu se bodo zboljšale, ko bodo ljudje premagali sebičnost in materializem. To velja tudi za slovenske izseljence.

Prvi je predaval č. g. Jože Rant o »Pravičnosti in socialni pravičnosti«.

Razložil je pojme (menjalna, delilna, zakonita in socialna pravičnost) in posebej orisal zahteve socialne pravičnosti, kakor sta jo učila papeža Pij XI. in Pij XII. Te misli je predavatelj navezal na vprašanja slovenske izseljenske skupnosti.

G. Avgust Horvat je govoril o »Socialni blaginji kot cilju socialne pravičnosti«. Naglasil je, da tako blaginjo lahko resnično ustvari samo izvajanje socialne pravičnosti in ljubezni. V tej zvezi je nanašal pereča vprašanja izseljenske skupnosti in pokazal na nekatere nezdrave pojave v njej. Preveč ljudi stoji ob strani. Majhna peščica se trudi, gara in žrtvuje za druge. Dobrot slovenske skupnosti, kot so slovenska služba božja, šole, tisk, prireditve in pod., bi bili radi vsi deležni, a k ohranitvi vsega tega mnogi le malo ali celo nič ne prispevajo. V tem pogledu imajo še posebne dolžnosti izobraženci.

Tretje predavanje je imel prof. Al. Geržinič, in sicer o »Druženem pomenu ljubezni«. Predavatelj je odkrito obravnaval življenje slovenskih ljudi v zamejstvu. Razgrnil je brezmejno bogastvo in srečo, katero lahko prinese ljubezen med ljudi in zlasti med Slovence. To ljubezen pa uničujejo sovraštvo, zavist, nesloga, pohujšanje in podobni grehi. Sedanji položaj slovenske skupnosti je treba zboljšati. To pa se doseže le, ako vsakdo začne pri sebi. Končno je predavatelj priporočal vsem, naj se ne trgajo od svojega naroda, naj ostanejo med seboj povezani, naj drug za drugega molijo in naj si vzajemno pomagajo.

RESOLUCIJE

Ob koncu so zborovalci sprejeli naslednje resolucije:

1) Lastnina nalaga dolžnosti, ki niso samo dolžnosti ljubezni, menjalne, razdelilne in zakonite (legalne) pravičnosti, ampak so tudi dolžnosti, ki izvirajo iz socialne pravičnosti, ki sta jo oznanjala papeža Pij XI. v okrožnici Quadragesimo anno ter papež Pij XII. v svojih številnih govorih. Potruditi se moramo, da bomo te dolžnosti dobro poznali in jih nato tudi uresničili v vsakdanjem življenju.

2) Najmanj, kar socialna pravičnost terja od delodajalca, je to, da pravično plača svoje delojemalce, to je, da jim daje plačo, ki jo predpisuje zakon ali pogodba ter plačuje vse zavarovalne prispevke. Poleg teh minimalnih dajatev pa je delodajalec dolžan plačevati toliko več, kolikor boljše uspeva njegovo podjetje, kajti k uspehom podjetja so prispevali svoj delež tudi delojemalci.

3) Socialna pravičnost zahteva, da so tudi duhovne dobrine pravično razdeljene. Do teh dobrin imajo pravico tudi tisti, ki se zaradi svojega poklica zanje ne morejo posebej zanimati. Zato so izobraženci vseh stanov in poklicev dolžni najširšim slojem naše skupnosti posredovati duhovne vrednote s pisano in govorno besedo, z udeleževanjem v društvenem in javnem življenju.

4) Cilj socialne pravičnosti je dobro posameznika in skupnosti — socialna blaginja. Skupnost predstavljajo naše skupne ustanove (cerkev, tisk, šole, semenišče, domovi, kulturne ustanove) in naše organizacije. Vse to je potrebno podpirati z lastnim delom in gmotnimi sredstvi. Sedaj, ko smo v glavnem že premagali prve gospodarske težave izseljenstva, moramo

več prispevati za skupne zadeve. To terjata socialna pravičnost zlasti od premožnejših. Kdor ima več, mora dati več.

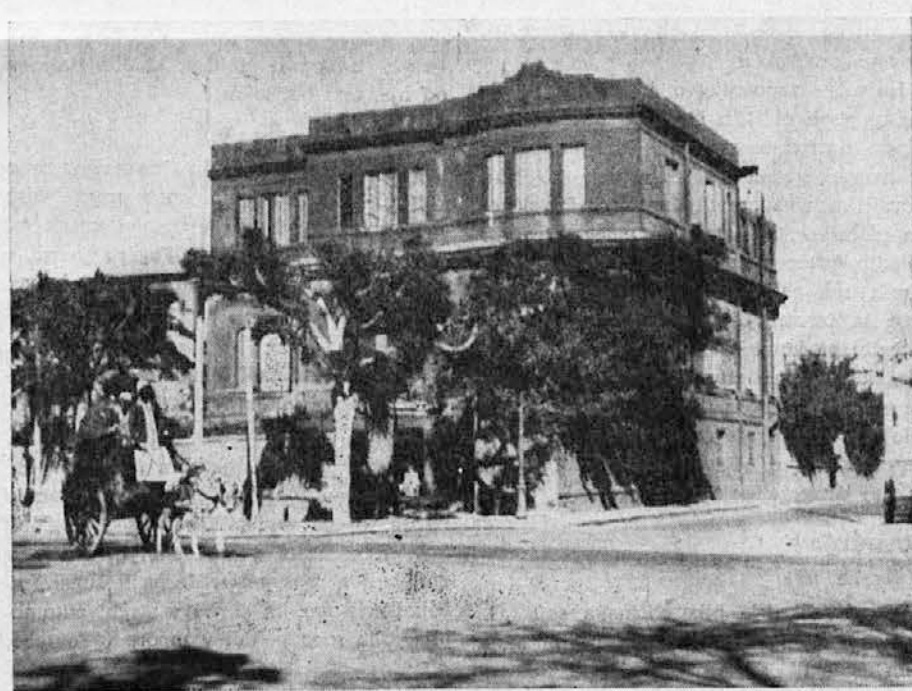
5) Socialna blaginja ni zgolj stvarna blaginja, ampak zavisi tudi od medsebojnega spoštovanja, edinosti in ljubezni. Prizadevamo si za krepost resnične dejavne krščanske ljubezni. Vodi naj nas krščanski občestveni duh, ki je nujno pripravljen tudi na osebne žrtve, na potrpljenje, na odpuščanje.

6) Gradimo resnično bratsko skupnost krščanskih ljudi, v kateri ne bo ne duhovne ne stvarne revščine, kjer bo pravica vedno spoštovana, kjer bomo vsi bratsko čutili in si bratovsko medsebojno pomagali.

ŠPORT

V nedeljo 9. oktobra sta se v milanski areni srečali v lahki atletiki moštvi Francije in Italije. Vreme na žalost ni bilo najboljšo, kar se je seveda močno poznalo tudi pri končnih rezultatih. Veliko pričakovanje je vladalo med športniki, saj so bila v moštvi zastopana slavna imena z letošnjih olimpijad.

Gotovo smo najbolj pričakovali spopad med Berrutijem in Francozom Seyem. Ta dva odlična atleta sta bila nasprotnika že na olimpijskih igrah. Zmagal je takrat kot vemo Berruti in Seye se je zaobljubil, da bo poraz povrnil. Milansko občinstvo je v nedeljo lahko videlo, da je mož beseda. V začetku tekme je sicer Berruti vodil tekmo, a na zadnjih metrih je moral kloniti in na voleno nit je prvi planil Francoz, potem ko je vse prisotne presenetil s krasnim progresivnim napredovanjem. Zmaga je tako prišla v roke Seyu, ki pa ni realiziral bogvekakšnega časa. Neprimeroma boljšo tekmo sta nam pokazala Švara in Rodnitska, francoski atlet poljskega pokolenja. Na 110 m z zaprekami je Tržačan Švara premagal svojega nasprotnika prav na cilju. Z ozirom na zelo grde vremenske razmere, v katerih se je meeting odigral, lahko smatramo Švarov čas kot zelo dober (14"2).

Dom šolskih sester v Aleksandriji v Egiptu

Ne volimo nobene italijanske ali fratelančne liste!

ponosna, da lahko tudi midva doprine seva svoj delež trpljenja za Kristusa.

Sodnik naju je takoj od začetka opomnil, da ne smeva govoriti med sabo, nadalje da morava na vprašanja kratko odgovarjati ter da morava govoriti samo v rusčini. Po raznih malenkostnih vprašanjih je sodnik prišel na glavno točko:

»Peter Leoni, povejte mi, če sta se vidva z Jeanom Nikolajem v Odesi mnogokrat pogovarjala.«

»No, ne morem reči, da sva se mnogokrat pogovarjala, kajti nisva imela mnogo časa za to, toda včasih sva se pa le.«

»Jean Nicolas, ali vi soglašate s tem?«

»Soglašam.«

»Dobro. Sedaj mi vi, Leoni Peter, povejte, o čem sta se med seboj pogovarjala.«

»No, o raznih stvareh. Govorila sva o lepem ali grdem vremenu, o Bogu, o Cerki, o popravilih v našem župništvu, o vernikih itd.«

»Pater Nicolas, ali je to res?«

»Da.«

»Leoni, zdaj mi pa povejte tole: ali sta s p. Nikolajem govorila tudi o sovjetskem režimu?«

»Pravzaprav ne mnogo, ker o tem se je dalo tako malo dobrega povedati, da sva o tem problemu rajši molčala.«

Sledili so Sar (14"4), Cornacchia (14"6), Duriez in Chardel.

Iz tekmovaljanja v skoku v višino so Italijani izšli popolnoma poraženi. Proti 1,97 m, višino katero je dosegel Francoz Fournier, so Italijani lahko postavili samo 1,94 m, katero je dosegel Brandoli.

Kot v tekmu na 200 m tako se je tudi na razdalji 400 m proslavil Seye, posebno še ko Berruti ni tekmoval v tej disciplini. Realiziral je čas 47"2, Italijan Franceschini pa kljub vsemu naporu, ki ga je dal od sebe, ni mogel biti gostu kos. V naslednji disciplini, t. j. v tekmu na 1500 m, so se odlično uveljavili domači po zaslugi Rizza s časom 3'48"8, ki je prišel takoj za Jazyem (3'48"2). V metu kopja so Francozi pokazali veliko večjo moč in vztrajnost od Italijanov. Macquet je zalučal orodje na razdaljo 80,43 m. Takoj za njim pa je bil Lievore. S koncem vrednim največjih rekordmanov se je postavil v ospredje Conti na 10.000 m. Celo tekmo je skoraj ves čas vodil on in na koncu, ko so drugi že kazali utrujenost od velikanskega napora, ki ga ta tekma vedno zahteva od atleta, je Conti začel še pospeševati svoj korak in na cilju je bil celih 6" pred svojim glavnim nasprotnikom Bernardom.

V štafeti 4x200 smo videli spet zmagati Italijane v glavnem pa zaslugi Barberisa in Catole, toda kljub mnogim dobrim momentom Italijani pri končnem točkovanju niso mogli doseči Francozov, ki so odnesli zmago z 222 točkami proti 209.

Na vsak način pa je Italija s tem meetingom lepo zaključila svojo športno sezono 1960, ki je, kot vemo, prinesla v ospredje danes že slavna imena Berrutija, Švare in Boschinija.

L. V.

Rimski vodnjaki v Jordaniji

Jordanska vlada je dala obnoviti puščavske vodnjake, ki so zvrtili v zemljo Rimljani. Pet jih že spet po dolgih stoletjih služi svojemu namenu, osem pa jih še obnavljajo.

Papeško imenovanje

Sv. oče je imenoval ljubljanskega škofa Vovka za konsultorja papeške komisije za disciplino duhovnikov in vernikov za pripravo vesoljnega cerkvenega zbora.

Radio Trst A

Teden od 30. oktobra do 5. novembra

Nedelja: 9.00 Kmetijska oddaja. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Kastorček«. Igrajo člani Radijskega odra. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... kronika tedna v Trstu. — 15.20 Vaški kvintet. — 17.40 Operne arije in dueti. — 18.00 Turistični razgledi. — 19.15 Operetna fantazija. — 21.00 Iz zakladnice slovenskih narodnih pesmi: (5) »Kateri imajo prav hude žene, jim pod streho toča bije«. — 21.30 Koncert Tržaškega tria: Beethoven: Trio v D-duru op. 70 št. 1.

Ponedeljek: 18.00 Znani sodobniki: »Filozof in zgodovinar Salvador de Madariaga«. — 18.30 Nastopajo mladi solisti: čelist Mario Blason in pianist Alessandro Costantinides. — 19.00 Znanost in tehnika: »Električni pojavi na tekstilnih vlaknih«. — 20.30 Puccini: »Madame Butterfly«, opera v treh dejanjih.

Torek: 8.30 Iz jugoslovanske folklorne. — 10.00 Prenos Maše iz Stolnice sv. Justa. — 15.30 Haendel: »Mesija«, oratorij za soliste, zbor, čembalo in orkester. II. del. — 17.30 Novela: Ivan Cankar: »Večerna molitev«. — 18.00 Casella: Rimski koncert za orgle, pihala, timpane in godala. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 21.00 »Moja ura bo prišla... morebiti že nocoj...« - v spomin našim rajnim. — 21.30 Koncert klarinista Giorgia Brezigarja, pri klavirju Bruno Bidussi. — 22.00 Znamenita dela starega veka: (16) »Palače stare Mehike«.

Sreda: 17.20 Črnske duhovne pesmi. — 18.00 Bizantinska Istra: »Vojaška organizacija - zaključek«. — 18.30 Haydn: Simfonija št. 49 v F-molu. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 20.30 »Kajnov angel varuh«, drama v treh dej. — 21.45 Brahms: Nemški Reuim, op. 45.

Cetrtek: 8.30 Slovenski narodni motivi. — 10.00 Prenos Maše iz Stolnice sv. Justa. — 12.00 Oddaja za najmlajše: »Trije godci«. — 15.30 »Zgodbe zdravnika Muznika«, radijska igra v dveh dej, ki jo je napisal Ivan Pregelj. Igrajo člani RO. — 18.00 Radijska univerza: »Sistematika in genialnost«. — 19.00 Širimo obzorja: Umetnost naših cerkva: (3) »Cerkev na Repentabru«. — 20.30 Simfonični koncert orkestra Tržaške Filharmonije.

Petek: 10.00 Izbrane strani iz literature o prvi svetovni vojni. — 10.20 Beethoven: Simfonija št. 3 v Es-duru. — 15.00 Folklorni ansambli. — 15.30 »Knez Homburški«, drama v petih dejanjih. — 18.00 Etnografski zapiski: (9) »Pleme Antandroy na Madagaskarju«. — 18.30 Lisztov in Sarasatove skladbe. — 19.00 Sola in vzgoja: »Kako različno sprejemajo starši uspehe in neuspehe svojih otrok«. — 21.00 Umetnost, književnost in prireditve v Trstu. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 Obletnica tedna: »Združevanje Italije pred 100 leti«.

Sobota: 15.30 »Dolga pot strahu«, radijska igra. Igrajo člani RO. — 18.00 Po davnih cestah: (13) »Ceste in mostovi v Nemčiji«. — 18.30 Bizet: »Arležanka«, suita št. 2 in »Otroške igre«, suita op. 22. — 19.00 Pomenek s poslušalkami. — 19.20 Festival pesmi - Opatija 1960. — 20.40 Vokalni kvintet »Zarja«. — 21.00 Pesem, ples in šala vmes.

John iz Vatikana²⁴

o. Petra Leonija
Mariza Perat

Priče

V ječi Lefort so me nekaj tednov pustili v miru, nakar me je sodnik znova pokliče k zaslišanju. Našel je za to priliko tudi potrebne priče o mojem »vohunstvu«. Bile pa so te priče nič manj kot dva očeta jezuita, ki sta že precej časa bila tukaj v koncentracijskem taborišču. Ko sem dospel v urad, je njih pričevanje bilo že napisano in podpisano. Tako se je glasilo: »Peter Leoni se je v zavodu »Russicum« v Rimu pripravil za svoje delo v Sovjetski zvezi in je v nasprotju s tukajšnjim režimom izvrševal vohunstvo v korist Vatikana, da bi tako laže uničil sovjetsko oblast in pripravil na ta način pogubo delavcem, kjer gospoduje proletarijat; poleg tega je ustanovil tudi zavod Russicum v Rimu, ki je šola, kjer se kandidati poučujejo v vohunstvu in v sovražstvu proti Rusiji in drugim državam, v katerih vlada ljudska demokracija...«

Protokola sta bila dva, toda oba skoro iste vsebine.

Nisem mogel dobro videti domnevnih podpisov obeh očetov jezuitov, s katerima

sem res študiral v Rimu. Vendar pa mi vseeno ni bilo težko, sodniku odgovoriti na njegovo obtožbo.

»Verjetno ste vi tisti,« sem dejal, »ki ste ponaredili podpis obeh patrov, kajti nikakor ne verjamem, da sta ta dva moja sobrata podpisala take lažnivosti proti meni in proti Vatikanu. Pa tudi če bi podpisala bila res njuna, vsebina protokola je na vsak način zlagana. In če bi ta dva patra kaj takega prostovoljno podpisala, pač ne morem drugega reči, kot da sta tudi onadva zapadla nasilju sovjetske oblasti in njeni lažnivosti; če je tako, se tudi nič ne čudim, da moreta pričati to, kar ni res.«

V tem času, ko sem bil v ječi Lefort, so se zaslišanja skoro vedno tam vršila. Nekeč pa se je zgodilo, da so me naložili na »črnega vrana« in me peljali zopet v Lubjanko. Tam so me delj časa držali v boxu, nato pa me odpeljali v urad mojega preiskovalnega sodnika; tja so potem privedli še nekoga, in sicer samega p. Nikolaja, katerega so smatrali za sokrivca mojih zločinov.

Zelo sem bil ginjen, ko sem po tolikem času zopet ugledal svojega sobrata. Saj se vse od dneva moje aretacije nisva več videla. Tudi njemu se je poznala ginjenost. Predvsem pa sva čutila, da sva oba

ponosna, da lahko tudi midva doprine seva svoj delež trpljenja za Kristusa.

Sodnik naju je takoj od začetka opomnil, da ne smeva govoriti med sabo, nadalje da morava na vprašanja kratko odgovarjati ter da morava govoriti samo v rusčini. Po raznih malenkostnih vprašanjih je sodnik prišel na glavno točko:

»Peter Leoni, povejte mi, če sta se vidva z Jeanom Nikolajem v Odesi mnogokrat pogovarjala.«

»No, ne morem reči, da sva se mnogokrat pogovarjala, kajti nisva imela mnogo časa za to, toda včasih sva se pa le.«

»Jean Nicolas, ali vi soglašate s tem?«

»Soglašam.«

»Dobro. Sedaj mi vi, Leoni Peter, povejte, o čem sta se med seboj pogovarjala.«

»No, o raznih stvareh. Govorila sva o lepem ali grdem vremenu, o Bogu, o Cerki, o popravilih v našem župništvu, o vernikih itd.«

»Pater Nicolas, ali je to res?«

»Da.«

»Leoni, zdaj mi pa povejte tole: ali sta s p. Nikolajem govorila tudi o sovjetskem režimu?«

»Pravzaprav ne mnogo, ker o tem se je dalo tako malo dobrega povedati, da sva o tem problemu rajši molčala.«

»Jean Nicolas, ali ste vi mogoče včasih slišali, da je pater Leoni kritiziral sovjetski režim?«

»Včasih sem slišal,« je zmedeno dejal p. Nikolaj (ki je verjetno zapadel »puški«).

»Leoni Peter, ali ste sedaj slišali? Si upate to zanikati?«

»No, že mogoče, da sem v pogovoru med nama rekel kakšno besedo, tega ne bom tajil. Toda končno to ni pohujšalo našega naroda, ali ne? (Vous avez parlé trop: Preveč ste rekli)!«

»Mir! Rekel sem že prej, da morate govoriti samo v rusčini,« je zarohnel sodnik.

S tem je zasliševanje bilo v glavnem končano. Tedaj pa sem v nekem trenutku, ko sem opazil, da sodnik na naju ni pozoren, takoj izbral priliko, ki se mi je nudila, in poprosil p. Nikolaja, naj mi da odvezo. Rad mi je ustregel in nato je on sam isto prosil mene. Obema nama je to bilo v neizmerno tolažbo, saj nisva niti najmanj vedela, kam vse naju bo zanesla pot.

Zaključek

Ce se dobro spominjam, so me ob koncu septembra znova peljali v Lubjanko. Moral sem namreč podpisati člen št. 206. To je formalnost, ki jo mora vsak aretiranec izvršiti ob koncu preiskovalnega zbora.

Prizor se je odigral v uradu vrhovnega

sodnika. To pa se tako izvrši: najprej ti predstavijo register, v katerem so protokoli, ki si jih ti sam podpisal, in pa protokoli onih, ki so pričali proti tebi. Vprašajo te tudi, če se mogoče hočeš pritožiti zaradi svojih preiskovalnih sodnikov. Nato te povabijo, da podpišeš neki kos papirja, o katerem se pa ne spominjam več, kaj je bilo na njem napisano.

Pri vsaj tej komediji me je pa najbolj razjezila pripomba o pritožbi proti sodnikom. »Vran vranu ne izključe oči,« bi rekel Rus. In to je res. Zato sem molčal in pustil sodnike v miru.

Preiskovalni zapor se je tako zaključil. Nekaj tednov kasneje pa so me obvestili, da jaz sedaj nisem več odvšen od preiskovalnega sodišča, ampak od neke O. S. O. To je sigla za neko vrsto konferenče, oziroma za neko posebno združenje treh sodnikov, nasprotno imenovanih trojka. Ti trije mogoci so tedaj kar brez procesov kovali usodo milijonov nesrečnežev po vsej Sovjetski zvezi in ljudje so o njih krutosti vedeli povedati najrazličnejše stvari.

Ta komisija je potem rabila dva meseca, da mi je naložila obsojdo. Ta mi je dolžala 10 let prisilnega, oziroma pobiljševalnega dela v koncentracijskih taboriščih.

(se nadaljuje)

»Domen« na goriškem odru

Zadnje nedeljo — misijonsko — me je pot zanesla v Gorico, toplo umirjeno mesto pod griči in starodavnim gradom ob robu slovenske zemlje. Po molitveni uri za misijone pri Sv. Ignaciju na Travniku sem se uvrstil z mnogimi drugimi Slovenci proti Placuti, kjer je bila v dvorani Brezmadežne napovedana ljudska igra Domen.

S težavo sem dobil mesto v premajhni dvorani in dokaj jih je zaradi pomanjkanja prostora moralo domov. Takoj ob vstopu me je zajelo prijetno domače vzdušje, ki je trajalo do konca. Prireditelj je odprl s pozdravno besedo dr. Humar in izrazil željo in prošnjo, da bi se ob pomoči vseh za drugo misijonsko nedeljo sešli že v dovolj prostorni dvorani novega Katoliškega doma. Obenem se je zahvalil Zvezi katoliških prosvetnih društev, ki je z nemajhnimi žrtvami pripravila igro za letošnji misijonski dan. Dekleta so takoj nato začela s prodajanjem srečk in so to delo nadaljevale med nekoliko predolgimi odmori igre, ko je ob razdeljevanju številnih dobrotk dvorano zajel pravi živžav.

Igra Domen, ki sicer ni misijonska igra, a je dobra slovenska ljudska igra, je takoj pritegnila pozornost vseh. Starinska sočnost Jurčičevega jezika, vesele domisljice in markantni značaji glavnih oseb so nas postavili v slovensko davnino s tako naravno privlačnostjo, da smo vsi zaživelj z njo. Zopet je bilo jasno, kako je igra na odru nekaj drugega kot film na platnu, kako je mnogo več: življenje. Niti premajhni oder, bolj revna scenarija, en sam edini izhod in pomanjkanje kabine za šepetalca ni preveč motilo sožitja.

Izmed igralcev sta v umetniško dovršenost izstopala zlohotni graščak Sovra (režiser Komac) in veseli berač Urh, ki

V nedeljo 30. t. m. se v dvorani na Placuti ponovi igra

DOMEN

Začetek ob 5. uri popoldne. — Med odmori bo srečolov za misijone.

je prinašal na oder in v dvorano nemalo smeja: Zelo lepo, nežno in prisebno je igrala Anka. Domen je prepričal, vendar bi včasih moral biti nekoliko bolj okreten in samozavestno fantovski. Ankin oče je igral doživeto, manjkalo pa mu je starinske močnatosti v zunanji pojavi, kot podobno drugim občinskim možem. Tudi Domnova mati Meta je bila premlada v obraz, v vlogo pa se je docela živela, le da je govorila včasih pretežno. Skupinski prizori so bili kdaj prav lepi, kdaj pa tudi nekoliko trdi in premalo izpolnjeni (n. pr. slovo od Domna). Harmonično petje je igranju dajalo še večjo značilno slovensko toplino.

Verjetno ni bilo nikogar v dvorani, ki ne bi med igro jokal in se smejal. In to ni malo. Jurčičev Domen bo še dolgo vabil slovenske igralce na oder in slovenske gledalce v dvorane. Ob spretni režiji nikoli ne bo zastarel.

Misijonska nedelja v Gorici

Med različnimi nedeljami v cerkvenem letu je misijonska tista, ki naše ljudi v Gorici najbolj razgiba. Tudi letos je bilo tako. Primerne pridige med mašami in zlasti globoka in lepa pridiga dr. St. Janežiča popoldne na Travniku so notranje razpoloženje vernikov še stopnjevale. Na cerkvenih vratih se je povsod prodajala prijetno urejena in bogata »Misijonska nedelja 1960«. Ljudje so jo z veseljem kupovali, tako da je skoraj zmanjkala. Tudi Kraljestvo božje je bilo naprodaj. — Če kdo hoče to edinstveno našo revijo, jo lahko še dobi v knjigarnah.

Poleg molitev in pridig so naši ljudje zelo veliko darovali za misijone. Razni trgovci in tudi zasebniki so prispevali številne in bogate dobrote za misijonsko loterijo, za kar jim bodi najlepša zahvala. Nabirke na cerkvenih vratih so tudi veliko dale. — Res, goriški Slovenci so za misijone zelo radodarni. Gotovo jim bo Bog to njih velikodušnost poplačal že na tem svetu in še bolj v večnosti.

Nakazanih 300 milijonov za ljudske hiše

Po zaslugi pokrajinskega tajnika Cocianija in poslanca Martina, ki sta toplo priporočila našo pokrajino ministrstvu za javna dela, je tajništvo goriške kršćanske demokracije prejelo iz Rima brzojav, s

katerim obveščajo o novih nakazilih za ljudske hiše. Minister za javna dela Zaccagnini je sporočil, da je določil 300 milijonov lir za gradnjo ljudskih hiš v našem mestu in 60 milijonov lir goriški občini za gradnjo stanovanj za občinske uslužbenke. Minister je tudi obljubil, da bo prišel na obisk v naše mesto dne 6. novembra in bo takrat otvoril naselje INA-CASA pri Pevmskem mostu. Novica o nakazilu za ljudske hiše je naletela povsod na veliko odobravanje. Pokrajinski tajnik Cociani je poslal ministru zahvalno brzojavko in mu izrekel dobrodošlico za javljeni obisk.

Nove vožnje mestnih avtobusov

Do 4. novembra bo avtobus št. 5 vozil na pokopališče ob 13.30 in 14.30 s Travnika, s pokopališča pa ob 14.30 in 14.50. Ostale vožnje so ob isti uri kot prej.

Misijonska razstava v Gorici

Na misijonsko nedeljo zjutraj so otvorili v galeriji nove Montove palače zanimivo misijonsko razstavo pod pokroviteljstvom misijonskega škofijskega urada. Izredno lepe so na roko izdelane japonske svile, originalna keramika ter druga dela, ki so namenjena razprodaji, dobiček pa misijonom. Razstava bo odprta do 30. oktobra s sledečim urnikom: 10.30-12.30, 15-19.30.

Podgora

Misijonska nedelja je kar vidno razgibala tudi našo župnijo. Skupina našega mladega naraščaja se je že dalj časa pripravljala za ta dan. In tako smo v nedeljo — poleg oznanil, miloščine, darov in molitev v cerkvi — zbudili in zganili po tolikem času tudi našo župnijsko dvorano v misijonsko sodelovanje.

Pripravljen in izpeljan je bil kar pester in obilen srečolov, za katerega so blagodušno prispevale in pomagale tolike naše dobre družine in usmiljena srca. Tudi ravnateljstvo tovarne nam je poslalo lep paket raznovrstnih tkanin za več dobrotkov po srečkah.

Največje zadovoljstvo in užitek pa je bil na vseh obličjih številnih udeležencev, ki so natrpano napolnili vse prostorčke v dvorani, ko so skozi štiri dejanja občudovali in uživali pravljico »Pavelčkov piščalka«, v kateri so poleg številnih mladih igralcev nastopili v slikovitih skupinah tudi palčki in vile, posebno v drugem in četrtem dejanju.

Sedaj pa komaj čakamo tudi še prihodnjo nedeljo, na praznik Kristusa Kralja, ko se bo vse ob isti uri popoldne ponovilo za svete misijone: obilen srečolov, nepozabna igra »Pavelčkova piščalka« in še kaj drugega poleg. Na svidenje.

Sovodnje

Občinska seja

Dne 21. okt. je bila občinska seja. G. župan je ob začetku z enominutnim molkom počastil spomin pokojnega našega

Zastopniki demokratičnih Slovencev pri državnem podtajniku Delle Fave

V torek dopoldne je državni podtajnik v ministrskem predsedstvu posl. Umberto Delle Fave sprejel zastopnika tržaških demokratičnih Slovencev občinskega svetovalec dr. Teofila Simčiča, predsednika Slov. kat. skupnosti, in odv. dr. Branka Agneletta, predsednika Slov. dem. zveze v Trstu. V teku razgovora sta mu zastopnika izročila spomenico glede raznih perečih vprašanj slovenske manjšine na Tržaškem, kot so šolski zakon, viseča in še nerešena vprašanja, ki izhajajo iz londonskega memoranduma in podobno. Oba zastopnika sta mu vse zadeve, našteje v spomenici, podrobno razložila. G. podtajnik je pokazal razumevanje za položaj Slovencev; obljubil je, da se bo vlada zanimala za ugodno rešitev vseh važnih zadev. Razgovor se je vršil na prefekturi. Navzoč je bil tudi generalni vladni komisar dr. Palamara.

tajnika g. Gallassija, ki je pred kratkim umrl. Medtem je bil k nam premeščen dosednji tajnik v Steverjanu. Ko ga pozdravljamo v naši sredi, izrekamo željo, da bi vodil občinske posle pravično in z razumevanjem za potrebe naše slovenske občine.

Odbor je nato prešel k dnevnemu redu. Obravnaval je najprej vprašanje sprejema nove tipkarice v osebi ge. Miroslava Mlekuš. To se je sprejelo. Odboril se je tudi dodatek enega milijona lir, da se dokonča asfaltiranje ceste skozi Gabrje do priključka na tržaško cesto. Za preglednike računov in za člane volilnega odbora so bili potrjeni lanski odborniki. Odbila se je prošnja tvrdke Vriz za nakup zemljišča. Odbor je pa potrdil nagrado organistu in cerkovniku za leto 1960. Ker gre tu za stalno letno nagrado, je odbornik Černic predlagal, naj se izglasuje enkrat za zmeraj. To se bo verjetno tudi zgodilo. Odrekel se je prispevek za praznovanje stoletnice zedinjenja Italije in za furlansko jezikovno družbo, ker občina nima fondov.

RAJBELJ

Volitve, tihotapstvo in še kaj

Ker ni več daleč do volitev, bi rad napisal kaj o tem.

Mi Slovenci v Rajblju nimamo kaj izbirati. Za volitve nam ostane samo križasti ščit, ki nam izmed vseh strank še najbolj jamči svobodo in demokracijo. Čeprav se ne moremo z demokriščansko stranko kaj pohvaliti, saj je naredila grobe napake, so jih druge stranke tudi in še veliko večje. Kdor torej noče voliti fašistov — in ne bomo jih volili, ker nam je preživo v spominu njih diktatura —, kdor noče voliti socialkomunistov — tudi teh ne bomo volili, ker vemo, kaj so naredili iz svobode v sosedni naši državi —; tak bo volil prekrizani ščit.

Zanimivo je pa, da so na Trbižu Nenni jevi socialisti predložili lastno listo. Da ne bo kdo mislil, da so se ločili od komunistov, naj povem, da to ni res. To je volilna prevara, ki stremi za tem, da ulovijo čimveč naivnih kalinov. Voliti za PSI pomeni zato, voliti za komuniste. To je izpričal Nenni, ki je sprva obljubljal, da se bo ločil od komunistov, če bodo volitve v jeseni in če bo spremenjen volilni zakon. Ko so mu ugodili, je pa napovedal, da se bo še naprej vezal s komunisti, kadar in kjer mu bo to kazalo. Zato je PSI kakor verolomna ljubica, ki čim dalje si od nje, tem boljše zate.

*

Če se vrnemo k našim domačim zadevam, povem, da smo imeli zopet obisk Smrti. Na Trbižu je v bolnici umrla na porodu mati Bulfonova. Pogreb je bil v nedeljo 16. t. m. Zapustila je moža in več majhnih otrok.

*

Vreme se noče nič izboljšati. Mnogi imajo še krompir na njivi. Kdaj ga bodo izkopali?

V prvi polovici oktobra so finančni stražniki na mejnem prehodu z Avstrijo na Kokovem zaplenili pet tisoč vžigalnikov. Z osebnim avtom sta jih vozila v Italijo dva moža iz Salerna v Južni Italiji. Imela sta jih skrite v strehi avtomobila. Oba so odpeljali v zapore v Pontebo.

Tomaž

Občine domačinom!

Prost mora biti, prost moj rod,
na svoji zemlji svoj gospod!

S. G.

stroje. Stroji bodo imeli jakost 3600 konjskih sil in bodo razvijali hitrost 13,15 milj na uro.

Rojan

Misijonska nedelja je za nami. Smemo trditi, da smo jo lepo praznovali. Zadovoljni smo bili z lepimi lepaki v cerkveni veži. Nabirke za misijone so bile precej bogate.

Popoldne smo imeli v Marijinem domu misijonsko prireditev. Družbenke so vprizorile tridejanko »Njen življenjski misijon«, ki lepo pokaže, da je povsod obširno polje za apostolat za ljudi dobre volje. Skavti so nastopili z misijonsko igro »Rise«. Igra je povzeta iz indijanskega življenja, kjer se poglavarjev sin Ris žrtvuje za rešitev misijonarja. Igro je pripravil po italijanskem izvirniku dijak Franko Zerjal. Obe igri sta bili dobro podani.

Pogreb moža in žene

Pretekli ponedeljek je v Rojanu umrl lekarnar Ruggero di Gironcolo. Nekaj ur kasneje je umrla tudi njegova žena Olga. Oba sta bila dalj časa nevarno bolna, vendar ni nihče pričakoval, da se bo njuno življenje skoraj istočasno končalo. Skupen pogreb obeh zakoncev je bil v torek ob treh popoldne. Pokojna sta bila zelo premožna in brez otrok. Umrla sta v starosti 60 let. Ne vemo ne ure, ne dneva!

Proslava Kristusa Kralja

bo za letos zaradi nepredvidenih ovir odpadla

Ekstaza

Zgleda, da se tudi filmi ustvarjajo kar v serijah. Če naletijo, recimo, psevdogodovinski filmi na naklonjenost pri občinstvu, jih producenti v obilni meri prodajajo na filmski trg.

Nekdaj so bili zelo v modi glasbeni filmi, a katerih se zdi, da se spet vračajo na filmska platna. Angažira se igralec, ki mora biti seveda priljubljen pri gledalcih, za glasbeno spremljavo se vzame navadno kaka dobra klasična glasba, se kinematografsko ustvari življenje kakega slavnega skladatelja in evo ti, film je že izdelan. To so tudi karakteristike tega filma, ki prikazuje Lisztovo življenje.

Seveda ne sme manjkati v takem filmu ljubezenska zgodba; nasprotno. V tem filmu sta kar dve ženski, ki se borita za ljubezen velikega skladatelja, kateri se na koncu zateče v samostan. Kaj naj bo za film večja privlačnost kot kontrast med neurejenim življenjem in med potrebo po veri? Zato ni mogel biti noben drug skladatelj primernejši kot Liszt za tak film. Se enkrat nas torej producenti seznanjajo z romantično zgodbo, ki naj bi bila nekaka biografija slavnega moža. Nič ne pomaga, da si igralci precej prizadevajo igrati kolikor mogoče prepričljivo svoje vloge. Najboljša točka filma je glasba, o kateri pa žal ne moremo govoriti kot o kaki kinematografski vrednosti.

Film je primeren za odrasle.

ZA DOBRO VOLJO

Med komunisti

Kroži med delavci krilatica o »popolnem socializmu«.

Na delavskem zborovanju v tovarni je partijski aktivist vprašal delavca:

»Tovariš, če bi ti imel stanovanje s štirimi sobami, kaj bi naredil?«

»Pri prvem zborovanju partijcev bi poiskal med tovariši koga brez doma in bi mu odstopil pol stanovanja,« se ta odreže.

»Izvrstno! Vidi se, da si razumel, kaj je komunizem,« ga pohvali aktivist in vpraša drugega delavca:

»In ti, če bi imel lep avto s šestimi sedeži, kaj bi naredil?«

»Dal bi ga partiji na razpolago, da bi ga rabila za širjenje komunizma,« odvrne.

»Imenitno!« je vzklil aktivist, »ti si pravega komunističnega duha in razumeš delavsko solidarnost. In ti,« se obrne k tretjemu delavcu, »če bi imel dve srajci, kaj bi naredil?«

»Ničesar,« odvrne vprašani odločno.

»Kako ničesar? Ali ti nimaš pravega komunističnega duha kot tvoja tovariša?«

»Vidiš, to je pa tako!« pojasni delavec.

»Onadva nimata ne stanovanja s 4 sobami ne avta s šestimi sedeži, jaz pa imam dve srajci.«

Strah pred... Miheem in Jakcem

Komaj je italijanska komunistična partija naznanila, da namerava prirediti na trgu Unità volilno zborovanje, na katerem naj bi član KPI govoril tudi v slovenskem jeziku, so se vsi nacionalistični krogi v Trstu silovito zagnali proti temu. Ne proti temu, da ne smejo komunisti govoriti na trgu Unità, ampak da ne smejo govoriti v slovenskem jeziku.

Po pojmovanju teh ljudi ni greh širiti komunizem, temveč je greh širiti ga v slovenskem jeziku.

Žal je vladni komisar dr. Palamara že tretjič naselil tem nacionalističnim podvigom.

Naš odgovor odloku dr. Palamara je: Vsi bomo volili Slovensko listo!

KAJ JE USI?

Slovenski meščani so obstrmeli, ko so ugotovili, da so titovci (USI - NSZ) nalepili svoje volilne lepake skoraj povsod le v italijanskem jeziku. Prvi lepaki so bili izključno italijanski.

Vprašujemo se, ali pomeni USI Unione socialista italiana ali kaj drugega.

Ravnatelj je tista oseba, ki lahko pride v urad z dvournno zamudo, ne da bi ga kdo pogrešal.

Otroci so se pogovarjali o starosti. »Moj stari oče,« začne eden, »je umrl, ko je bil 88 let star.«

»In moj,« odvrne drugi, »je umrl, ko je imel 94 let.«

»To ni vse še nič,« se oglasi tretji, »moj stari oče pa sploh še umrl ni.«

OBVESTILA

ISCEM POSTREZNICO. Slovenska družina v Rimu (3 osebe) išče postreznico. Dela bi ne bilo veliko, uživala bi pri merno plačo, prosti dan ter bi imela možnost prisostvovati vsak dan pri st. maši. — Natančnejše podatke dobite pri M. Fileju, - ul. Seminario, 7 - Gorici.

DAROVI

Za Marijin dom v Rojanu: Ferluga 1.000; nečakinje ob smrti tete I. B. 3.500 L. M. 4.000; N. N. 2.500; Kerševan 1.000 L. — Bog plačaj!

Za Slovensko sirotišče: Gdč. Albino Hrašče 2.000; gdč. Gabrijela Mikulovič 3.000; Standrež: 655 kg krompirja, 200 kg koroze v štorjih; v denarju: 17.500. Iskren Bog povrni vsem blagim darbrnikom!

Za Katoliški dom: Ob slovesnosti s brne poroke darujeta Stanislava in Jolanda Bandelj 2.000 lir.

Za kapelo fatimske Marije v Dolu: N. 500 lir.

Zobozdravnik

dr. STANISLAV PAVLICA

je preselil svoj ambulatorij v ulico Ghega 9/II - Tel. 31813

SOCIETA' CATTOLICA DI ASSICURAZIONE

— Ustanovljena v Veroni 1. 1896 —

--- Kapital in rezerve 7 milijard lir ---

Zavarovalnica vam nudi pod najboljšimi pogoji zavarovanje proti točnim požarom, tatvini, prometnim nesrečam. Obrnite se na Glavno agencijo v Trstu: ulica S. Nicolò 7 - Tel. 24-136.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 70 davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Glasovi, oddani komunistom, so za Slovence izgubljeni!